

ACİL DURUM ÖNLEMLERİ

DOÇ.DR. SEHER DENİZ ÖZTEKİN
İ.Ü FLORENCE NIGHTINGALE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ANABİLİM DALI
ÖĞRETİM ÜYESİ
oztekin.deniz@gmail.com

İçerik

- Acil durum - örnekler
- Ön Hazırlık
- Yönetmelik (Resmi gazete)
- Kazaların önlenmesine yönelik güvenlik önlemleri
- Yangın güvenliği- önlemler
- Afet planları
- Acil durumlara ilişkin sorumluluklar
- İ.Ü Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi Acil Eylem Planı

Öğrenim Hedefi

- İş yerlerinde, bireyin kitlesel yaralanmalarda ve acil durum gerektiren/yaşamı tehdit eden durumlarda hızla ve etkili şekilde girişimde bulunmasını sağlamaktır.

ACİL DURUM

- Acil durum; önceden tahmin edilemeyen, ani olarak oluşan ve hızlı bir şekilde müdahaleyi gerektiren olaylar bütünüdür.
- Yönetim literatüründe acil durum, “beklenmeyen ve önceden tahmin edilemeyen durum” olarak ifade edilmektedir.

ACİL DURUM

- Acil durum;

bir kriz hali olup, can ve mal kaybını korumak, halkın sağlığını ve emniyetini güvence altına almak veya

bir bölgedeki herhangi bir faciayı önlemek üzere devletin bu bölgedeki yerel çabalara destek vermesini gerektiren durumdur.

ACİL DURUM ÖRNEKLERİ-1

- Tıbbi acil durumlar: Büyük salgınlar, kitlesel yemek zehirlenmeleri, acil kan ihtiyaçları vb.
- Hızlı bir şekilde kontrol altına alınabilen yangınlar
- Kazalar: Sanayide, kimya tesislerinde meydana gelen kazalar, büyük zincirleme trafik kazaları
- Bomba ihbarları

ACİL DURUM ÖRNEKLERİ-2

- Zararlı madde olayları
- Su baskını
- Sel
- Fırtına
- Kasırga
- Deprem
- İletişim hataları
- Önemli miktarda müşteri kaybı
- Patlamalar

ÖN HAZIRLIK

- Çeşitli riskleri tamamen azaltmak veya yok etmek mümkün olmayabilir. Ön hazırlık; olay öncesi belirli eylemlerin gerçekleştirilmesi yoluyla acil durum veya afetlerin etkisini azaltmaya yardım edebilen önlemlerdir.

Ön hazırlık idari hükümet veya yerel yönetimler düzeyinde girişimde (müdahale) bulunulmasını veya onarım operasyonlarını ve yaşam koruma anlamındaki tüm hazırlıkları veya planları kapsar.

**18 Haziran 2013 SALI Resmî Gazete Sayı :
28681 Çalışma ve Sosyal Güvenlik
Bakanlığından:**

**İŞYERLERİNDE ACİL DURUMLAR HAKKINDA
YÖNETMELİK**

Bu Yönetmeliğin amacı

işyerlerinde ;

- acil durum planlarının hazırlanması,
- önleme,
- koruma,
- tahliye,
- yangınla mücadele,
- ilk yardım ve benzeri konularda yapılması gereken çalışmalar ile bu durumların güvenli olarak yönetilmesi ve bu konularda görevlendirilecek çalışanların belirlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Acil durum: İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,
- b) Acil durum planı: İşyerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler dahil, bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı planı,
- c) Güvenli yer: Acil durumların olumsuz sonuçlarından çalışanların etkilenmeyeceği mesafede veya korunakta belirlenmiş yeri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**İşveren ve Çalışanların Yükümlülüğü
İşverenin yükümlülükleri MADDE 5 –****(1) İşverenin acil durumlara ilişkin yükümlülükleri**

- a) Çalışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ile çevre şartlarını dikkate alarak meydana gelebilecek ve çalışan ile çalışma çevresini etkileyecek acil durumları önceden değerlendirerek muhtemel acil durumları belirler.
- b) Acil durumların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alır.

- c) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar.
- ç) Acil durum planlarını hazırlar ve tatbikatların yapılmasını sağlar.
- d) Acil durumlarla mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanıma sahip ve bu konularda eğitilmiş yeterli sayıda çalışanı görevlendirir ve her zaman hazır bulunmalarını sağlar.

- e) Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar.
- f) Acil durumlarda enerji kaynaklarının ve tehlike yaratabilecek sistemlerin olumsuz durumlar yaratmayacak ve koruyucu sistemleri etkilemeyecek şekilde devre dışı bırakılması ile ilgili gerekli düzenlemeleri yapar.

- g) Varsa alt işveren ve geçici iş ilişkisi kurulan işverenin çalışanları ile müşteri ve ziyaretçi gibi işyerinde bulunan diğer kişileri acil durumlar konusunda bilgilendirir.
- (2) Acil durumlarla ilgili özel görevlendirilen çalışanların sorumlulukları işverenlerin konuya ilişkin yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Çalışanların yükümlülük ve sorumlulukları

- *MADDE 6 – (1) Çalışanların acil durumlarla ilgili yükümlülükleri*
 - a) Acil durum planında belirtilen hususlar dahilinde alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlere uymak,
 - b) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda kendileri ve diğer kişilerin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürecek acil durum ile karşılaştıklarında; hemen en yakın amirine, acil durumla ilgili görevlendirilen sorumluya veya çalışan temsilcisine haber vermek,
 - c) Acil durumun giderilmesi için, işveren ile işyeri dışındaki ilgili kuruluşlardan olay yerine intikal eden ekiplerin talimatlarına uymak,

ç) Acil durumlar sırasında kendisinin ve çalışma arkadaşlarının hayatını tehlikeye düşürmeyecek şekilde davranmak,

(2) İşveren, çalışanların kendileri veya diğer kişilerin güvenliği için ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıkları ve amirine hemen haber veremedikleri durumlarda; istenmeyen sonuçların önlenmesi için, bilgileri ve mevcut teknik donanımları çerçevesinde müdahale edebilmelerine imkân sağlar. Böyle bir durumda çalışanlar, ihmal veya dikkatsiz davranışları olmadıkça yaptıkları müdahaleden dolayı sorumlu tutulamaz.

Acil Durum Planının Hazırlanması

Acil durum planı

- **MADDE 7** – (1) Acil durum planı, tüm işyerleri için tasarım veya kuruluş aşamasından başlamak üzere acil durumların belirlenmesi, bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlerin alınması, görevlendirilecek kişilerin belirlenmesi, acil durum müdahale ve tahliye yöntemlerinin oluşturulması, dokümantasyon, tatbikat ve acil durum planının yenilenmesi aşamaları izlenerek hazırlanır.

Acil durumların belirlenmesi

MADDE 8 – (1) İşyerinde meydana gelebilecek acil durumlar aşağıdaki hususlar dikkate alınarak belirlenir:

- a) Risk değerlendirmesi sonuçları,
- b) Yangın, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım ve patlama ihtimali,
- c) İlk yardım ve tahliye gerektirecek olaylar,
- ç) Doğal afetlerin meydana gelme ihtimali,
- d) Sabotaj ihtimali,

Önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler

MADDE 9 –

- (1) İşveren, belirlediği mümkün ve muhtemel acil durumların oluşturabileceği zararları önlemek ve daha büyük etkilerini sınırlandırmak üzere gerekli tedbirleri alır.
- (2) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere tedbirler belirlenirken, gerekli olduğu durumda ölçüm ve değerlendirmeler yapılır.
- (3) Alınacak tedbirler, risklerden korunma ilkelerine uygun olur ve toplu korumayı esas alır.

Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri

- **MADDE 10 – (1)** İşverence acil durumların meydana gelmesi halinde uyarı verme, arama, kurtarma, tahliye, haberleşme, ilk yardım ve yangınla mücadele gibi uygulanması gereken acil durum müdahale yöntemleri belirlenir ve yazılı hale getirilir.
- (2) Tahliye sonrası, işyeri dâhilinde kalmış olabilecek çalışanların belirlenmesi için sayım da dâhil olmak üzere gerekli kontroller yapılır.

- (3) İşveren, işyerinde acil durumların meydana gelmesi halinde çalışanların bu durumun olumsuz etkilerinden korunması için bulundukları yerden güvenli bir yere gidebilmeleri amacıyla izlenebilecek uygun tahliye düzenlemelerini acil durum planında belirtir ve çalışanlara önceden gerekli talimatları verir.

- (4) İşyerlerinde yaşlı, engelli, gebe veya kreş var ise çocuklara tahliye esnasında refakat edilmesi için tedbirler alınır.
- (5) Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri oluşturulurken 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan **Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümleri** dikkate alınır.
- (6) Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri oluşturulurken çalışanlar dışında müşteri, ziyaretçi gibi işyerinde bulunması muhtemel diğer kişiler de göz önünde bulundurulur.

Görevlendirilecek çalışanların belirlenmesi

MADDE 11 – (1) İşveren; işyerlerinde tehlike sınıflarını tespit eden Tebliğde belirlenmiş olan

- çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 30 çalışana,
- tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 40 çalışana
- az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise, 50 çalışana kadar;

a) Arama, kurtarma ve tahliye,

b) Yangınla mücadele,

konularının her biri için uygun donanıma sahip ve özel eğitilmiş en az birer çalışanı destek elemanı olarak görevlendirir. İşyerinde bunları aşan sayılarda çalışanın bulunması halinde, tehlike sınıfına göre her 30, 40 ve 50'ye kadar çalışan için birer destek elemanı daha görevlendirir.

- (2) İşveren, ilkyardım konusunda 22/5/2002 tarihli ve 24762 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan **İlkyardım Yönetmeliği esaslarına** göre destek elemanı görevlendirir.
- (3) Her konu için birden fazla çalışanın görevlendirilmesi gereken işyerlerinde bu çalışanlar konularına göre ekipler halinde koordineli olarak görev yapar. Her ekipte bir ekip başı bulunur.
- (4) İşveren tarafından acil durumlarda ekipler arası gerekli koordinasyonu sağlamak üzere çalışanları arasından bir sorumlu görevlendirilir.
- (5) 10’dan az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde birinci fıkrada belirtilen yükümlülüğü yerine getirmek üzere bir kişi görevlendirilmesi yeterlidir.

Dokümantasyon

MADDE 12 – (1) Acil durum planı asgarî aşağıdaki hususları kapsayacak şekilde dokümante edilir:

- a) İşyerinin unvanı, adresi ve işverenin adı.
- b) Hazırlayanların adı, soyadı ve unvanı.
- c) Hazırlandığı tarih ve geçerlilik tarihi.
- ç) Belirlenen acil durumlar.
- d) Alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler.
- e) Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri.

f) Aşağıdaki unsurları içeren işyerini veya işyerinin bölümlerini gösteren kroki:

- 1) Yangın söndürme amaçlı kullanılacaklar da dâhil olmak üzere acil durum ekipmanlarının bulunduğu yerler.
- 2) İlk yardım malzemelerinin bulunduğu yerler.
- 3) Kaçış yolları, toplanma yerleri ve bulunması halinde uyarı sistemlerinin de yer aldığı tahliye planı.
- 4) Görevlendirilen çalışanların ve varsa yedeklerinin adı, soyadı, unvanı, sorumluluk alanı ve iletişim bilgileri.

- 5) İlk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında işyeri dışındaki kuruluşların irtibat numaraları.
- (2) Acil durum planının sayfaları numaralandırılarak; hazırlayan kişiler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır ve söz konusu plan, acil durumla mücadele edecek ekiplerin kolayca ulaşabileceği şekilde işyerinde saklanır.
- (3) Acil durum planı kapsamında hazırlanan kroki bina içinde kolayca görülebilecek yerlerde asılı olarak bulundurulur.

Tatbikat-1

MADDE 13 – (1) Hazırlanan acil durum planının uygulama adımlarının düzenli olarak takip edilebilmesi ve uygulanabilirliğinden emin olmak için:

işyerlerinde **yılda en az bir defa** olmak üzere tatbikat yapılır, denetlenir ve gözden geçirilerek gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetler yapılır.

Gerçekleştirilen tatbikatın tarihi, görülen eksiklikler ve bu eksiklikler doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri içeren **tatbikat raporu** hazırlanır.

Tatbikat-2

- (2) Gerçekleştirilen tatbikat neticesinde varsa aksayan yönler ve kazanılan deneyimlere göre acil durum planları gözden geçirilerek gerekli düzeltmeler yapılır.
- (3) Birden fazla işyerinin bulunduğu iş merkezleri, iş hanlarındaki işyerlerinde tatbikatlar yönetimin koordinasyonu ile yürütülür.

Acil durum planının yenilenmesi

- MADDE 14 – (1) İşyerinde, belirlenmiş olan acil durumları etkileyebilecek veya yeni acil durumların ortaya çıkmasına neden olacak değişikliklerin meydana gelmesi halinde etkinin büyüklüğüne göre **acil durum planı tamamen veya kısmen yenilenir.**
- (2) Birinci fıkrada belirtilen durumlardan bağımsız olarak, hazırlanmış olan **acil durum planları**; tehlike sınıfına göre;
 - çok tehlikeli iş yerlerinde en geç 2 yılda 1,
 - tehlikeli işyerlerinde en geç 4 yılda 1
 - az tehlikeli işyerlerinde 6 yılda 1 yenilenir.

Çalışanların bilgilendirilmesi ve eğitim

- MADDE 15 – (1) Tüm çalışanlar acil durum planları ile arama, kurtarma ve tahliye, yangınla mücadele, ilkyardım konularında görevlendirilen kişiler hakkında bilgilendirilir.
- (2) İşe yeni alınan çalışana, iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine ilave olarak acil durum planları ile ilgili bilgilendirme yapılır.
- (3) Acil durum konularıyla ilgili özel olarak görevlendirilenler, yürütecekleri faaliyetler ile ilgili özel olarak eğitilir. 11 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca görevlendirilen çalışanlara, eğitimlerin işyerinde iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi tarafından verilmesi halinde, bu durum işveren ile eğitim verenlerce imzalanarak belgelendirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Büyük endüstriyel tesislerde acil durum planı

MADDE 16 – (1) İş Sağlığı ve Güvenliği

Kanununun 29 uncu maddesi gereğince güvenlik raporu hazırlanan işyerlerinde hazırlanacak dahili acil durum planları bu yönetmelikte belirtilen acil durum planı hazırlığında dikkate alınarak kullanılır.

Birden fazla işveren olması durumunda acil durum planları

- MADDE 17 – (1) Aynı çalışma alanını birden fazla işverenin paylaşması durumunda, yürütülen işler için diğer işverenlerin yürüttüğü işler de göz önünde bulundurularak acil durum planı işverenlerce ortaklaşa hazırlanır.
- (2) Birden fazla işyerinin bulunduğu iş merkezleri, iş hanları, sanayi bölgeleri veya sitelerinin işyerlerince hazırlanan acil durum planlarının koordinasyonu yönetim tarafından yürütülür.

Asıl işveren ve alt işveren ilişkisinin bulunduğu işyerlerinde acil durum planları

- Asıl işveren ve alt işveren ilişkisinin bulunduğu işyerlerinde acil durum planları
- MADDE 18 – (1) Bir işyerinde bir veya daha fazla alt işveren bulunması halinde acil durum planlarının hazırlanması konusunda işyerinin bütünü için asıl işveren, kendi çalışma alanı ve yaptıkları işler ile sınırlı olmak üzere **alt işverenler sorumludur.**

Bir aydan kısa süreli geçici işlerde acil durum planlaması

- MADDE 19 – (1) Bir aydan kısa süreli işlerde, işyerinin veya yapılacak işin mahiyeti itibarıyla çalışanları doğrudan etkilemesi muhtemel acil durumlar için bu Yönetmelik kapsamında yapılan özel görevlendirmeler işverence yapılır ve çalışanlar özel görevi bulunanlar ve acil durumlar ile ilgili bilgilendirilir.

Acil durum planı rehberleri

- MADDE 20 – (1) Kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, işçi-işveren ve memur sendikaları ile kamu yararına çalışan sivil toplum kuruluşlarının faaliyet gösterdikleri sektörde hazırladıkları rehber taslaklarından, Bakanlıkça bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğu yönünden değerlendirilerek onaylanan taslaklar, Bakanlık tarafından sektör, meslek veya yapılan işlere özgü acil durum planı rehberleri olarak yayımlanır.

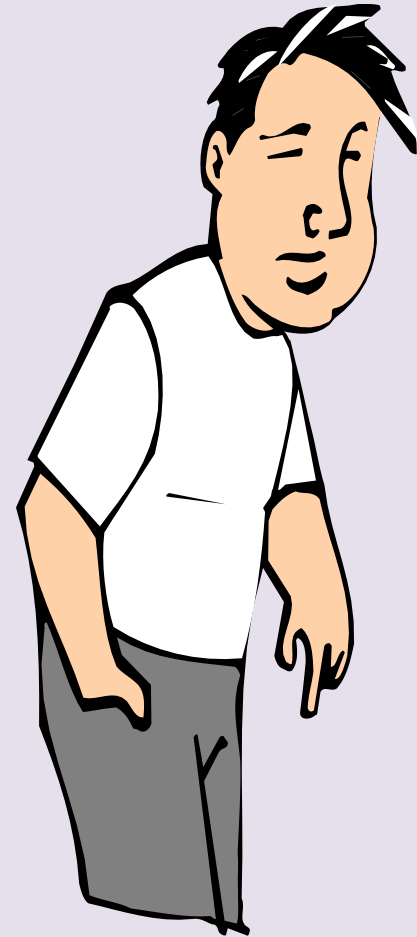
Hedef

Kurumda, yerleşimde ya da işyerlerinde yaralanma riskini arttıran faktörlerin tanınması

Yaralanma Riskini Arttıran Faktörler-1

- Yaşa bağlı risk faktörleri
 - Güç kaybı
 - Hareketlerde yavaşlama
 - Denge kusuru
 - Dengeyi olumsuz etkileyebilecek ölçüde titreme

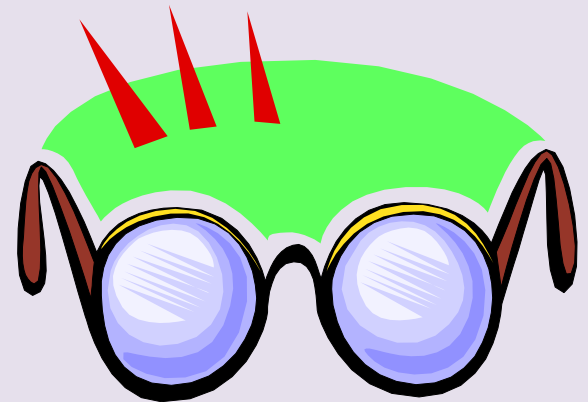
Yaralanma Riskini Arttıran Faktörler-2

- Çevreye duyarlılık/farkındalık
 - Total duyarsız birey
 - Bilinç kaybı
 - Koma
 - Demanslı birey
 - konfüze
 - dezoryante

Yaralanma Riskini Arttıran Faktörler-3

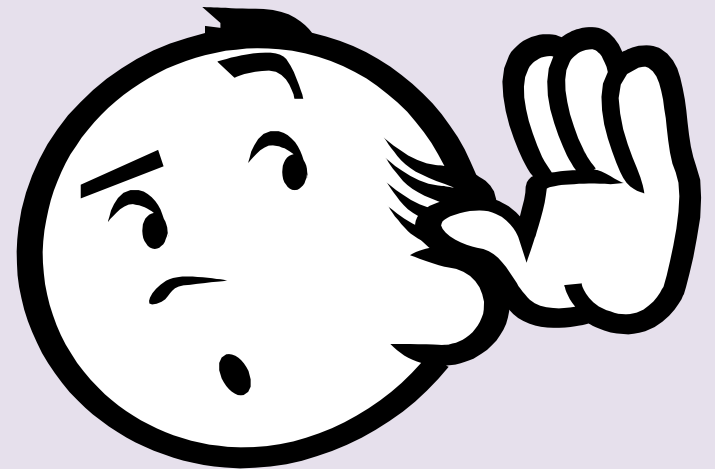
- **Görme kusuru**
 - Objeleri görmede yetersizlik
 - Düşme ya da sendeleme tehlikesi
 - Konteynır etiketlerinin okunmasında yetersizlik

Yaralanma Riskini Arttıran Faktörler-4

- **İşitme kusuru**

- Alarm ya da sinyallerin işitilmesi ile ilgili sorunlar
- Yaklaşan aracın/donanımın sesinin işitilememesi

Yaralanma Riskini Arttıran Faktörler-5

- **Koklama ve dokunma kusurları**
 - Koku alma duyusunda azalma/kayıp– duman ya da gaz kokularının farkında olmama
 - Isı ya da soğuğa karşı hassasiyette azalma-kolay yanabilir/tutuşabilir.

Yaralanma Riskini Arttıran Faktörler-6

- Bağımsız hareket yeteneğinde kayıp
 - Engelli olma durumu
 - Artrit
 - Paralizi (felç)

KAZALARI ÖNLEYEN GÜVENLİK ÖNLEMLERİ

Hedef

- ✓ Yaralanmaları önleyen güvenlik önlemlerinin bilinmesi

Düşmelerin Önlenmesi-1

- Sağlık bakım hizmeti sunulan kurumlarda kazaların %70'ini düşmeler oluşturur.
- Çağrılar hızla yanıtlanır.

Düşmelerin Önlenmesi-2

- Hareket eden donanımın fren sistemi kilitlenir.
- Sağlık kurumu ise;
 - *Tekerlekli iskemle*
 - *Sedye ve mekanik asansör/taşıyıcılar*
 - *yataklar*
 - *komodlar*

Düşmelerin Önlenmesi-3

- Bireyin, içinde olduğu ve uygun şekilde pozisyone edilmesi gereken donanım: sağlık kurumu ise;
 - *yatak*
 - *Tekerlekli iskemle*

Düşme eğilimi olan birey derhal rapor edilir.

Düşmelerin Önlenmesi-4

- Düşmelere yol açabileceği öngörülen yapısal tehlikeler derhal rapor edilir.
 - *Aşınan zemin kaplaması (halı vs.)*
 - *Kopan ya da kırılan yatak kenarlıkları*
 - *Çalışmayan ışık düzeneği*

Düşmelerin Önlenmesi-5

- Kırılan ya da işlevsel olmayan donanım derhal rapor edilir.

Yanıkların Önlenmesi-1

- İkinci büyük tehlikedir.
- Kurumlarda, banyo ya da duş sisteminin termometresi ile su sıcaklığı kontrolü yapılarak, kazazede yanığı önlenir.

Yanıkların Önlenmesi-2

- Su sıcaklığının artış kaydettiği durumlar rapor edilir.
- Sigara dumanı sürekli izlenir.

Yanıkların Önlenmesi-3

- İş yerlerinde, yemek saatlerinde, sıcak sıvıların sıçramasına ilişkin önlemlerin alınmasına yardım edilir.
- Kurumun yazılı kurallarına uyulur.

Yanıkların Önlenmesi-4

- Elektrikli aletlerin kullanım ilkelerine uyulur.
- Güneş ışığı ile aşırı temas önlenir.

Zehirlenmelerin Önlenmesi: Toksik Ürünler-1

- Kilitli dolaplarda saklanır.
- İnsanların yaşam alanlarından uzak alanlarda depo edilir.
- Gıda maddelerinin bulunduruldukları alanların içerisinde bulundurulmaz.

Zehirlenmelerin Önlenmesi: Toksik Ürünler-2

- Konteynırlar, içerikleri ile ilgili olarak etiketlenir.
- Etiketsiz ürünler asla kullanılmaz.

Boğulmaların Önlenmesi

- Savunmasız bireyler izlenir, asla yalnız bırakılmaz.
- Duman ya da gaz sızıntısı farkedildiğinde, birey alandan derhal güvenli bir alana transfer edilir.
- Oksijen maskeleri kontrol edilerek, giydirilir.

Yangına Karşı Alınacak Önlemler

Hedef

- ✓ Yangın güvenliği aktiviteleri ve olası yangın tehlikelerinin belirlenmesi ve tartışılması

Yangın Güvenliği-1

- Her birey yangın önleme sorumluluğuna sahiptir.
- Yangın durumunda, yapılacak iş ya da eylem bilinmelidir.

Yangın Güvenliği-2

- Büyük yangın tehlikeleri
 - Arızalı elektrikli alet ve kablo ağı
 - Aşırı yük binen elektrik devreleri
 - Topraklama yapılmamış priz sistemi
 - Ortamda kağıt/bez yığını varlığı

Yangın Güvenliği-3

- Oksijen vs. kullanımda iken, güvenli olmayan uygulamalar
 - Sigara
 - Kendiliğinden tutuşabilen materyaller

Yangın Güvenliği-4

- Yangını başlatan bileşenler
 - Akaryakıt-yanacak materyal varlığı
 - Isı-alev ya da kıvılcım
 - Oksijen

Yangın Durumunda-1

- Yangın durumunda
 - Sakin olunur.
 - Bireylerin güvenli alanlara doğru hareket etmeleri sağlanır.
 - Alarm sesi işitilir.
 - Tahliye planı uygulanır.

Yangın Durumunda-2

- Yangın durumunda
 - Tüm kapı ve pencereler kapatılır.
 - Klimalar kapatılır.
 - Varsa, oksijen kapatılır.
 - Işıklar kapatılır.
 - Asansör asla kullanılmaz.

Yangın Söndürücülerin Kullanımı-1

- Yangın tüpü dik pozisyonda taşınır.
- Güvenlik pimi çıkarılır.
- Aşağı doğru elle bastırılır.
- Yangının taban kısmına doğru direkt olarak püskürtülür.

AFET PLANLARI

AFET YÖNETİMİ

- RİSK YÖNETİMİ (Olay öncesi /Proaktif davranış)
Olay olmadan önce olaydan koruma, nedenleri yok etme zararları önleme /azaltma çalışmaları)
Risk yönetiminde hedef afet nedenlerini/ risklerini yok etmektir-KORUMADIR
- KRİZ YÖNETİMİ (Olay sonrası /Reaktif davranış)
Olay olduktan sonra olayı /krizi def etme krizin yaralarını sarma ikincil zararları azaltma çalışmalarıdır
Kriz yönetiminde hedef ikincil kayıpları en aza indirmektir.TEDAVIDİR.

AFETLERDE KORUNMA

Birincil Korunma-Afetlerin Önlenmesi

- Doğru fizik planlama
- Güvenceli binalar
- Risk değerlendirme çalışmaları
- Araştırma-Geliştirme çalışmaları
- Toplum eğitimi
- Afet planları

Örneğin; toprak kayması olabilecek yerde yerleşimi önlemek, seli önlemek için baraj kurmak, binaları depreme dayanıklı hale getirmek

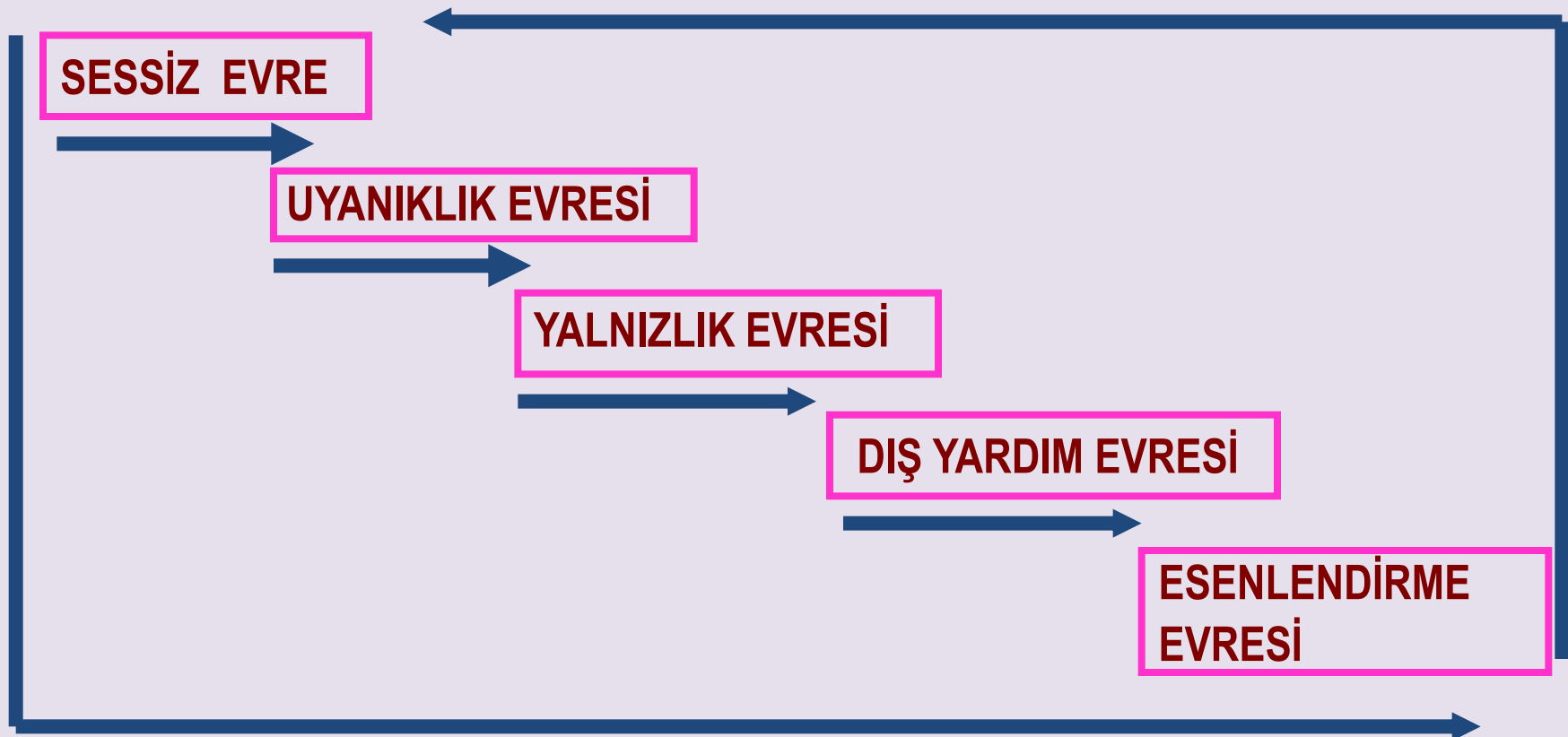
AFETLERİ AZALTMAK- YOK ETMEK İÇİN

RISK YÖNETİMİ

(Olay öncesi /Proaktif davranış)

- Risk değerlendirme / Olası riskler
- Kabul edilemez risk/ Risk yok etme/ Risk azaltma çalışmaları (koruma)
- Senaryolar / Riske dayalı zararlar (kabul edilebilir risk) /Zarar azaltma çalışmaları
- Kurumun-altyapısının yeniden inşası
- Arta kalan risk

AFETİN EVRELERİ

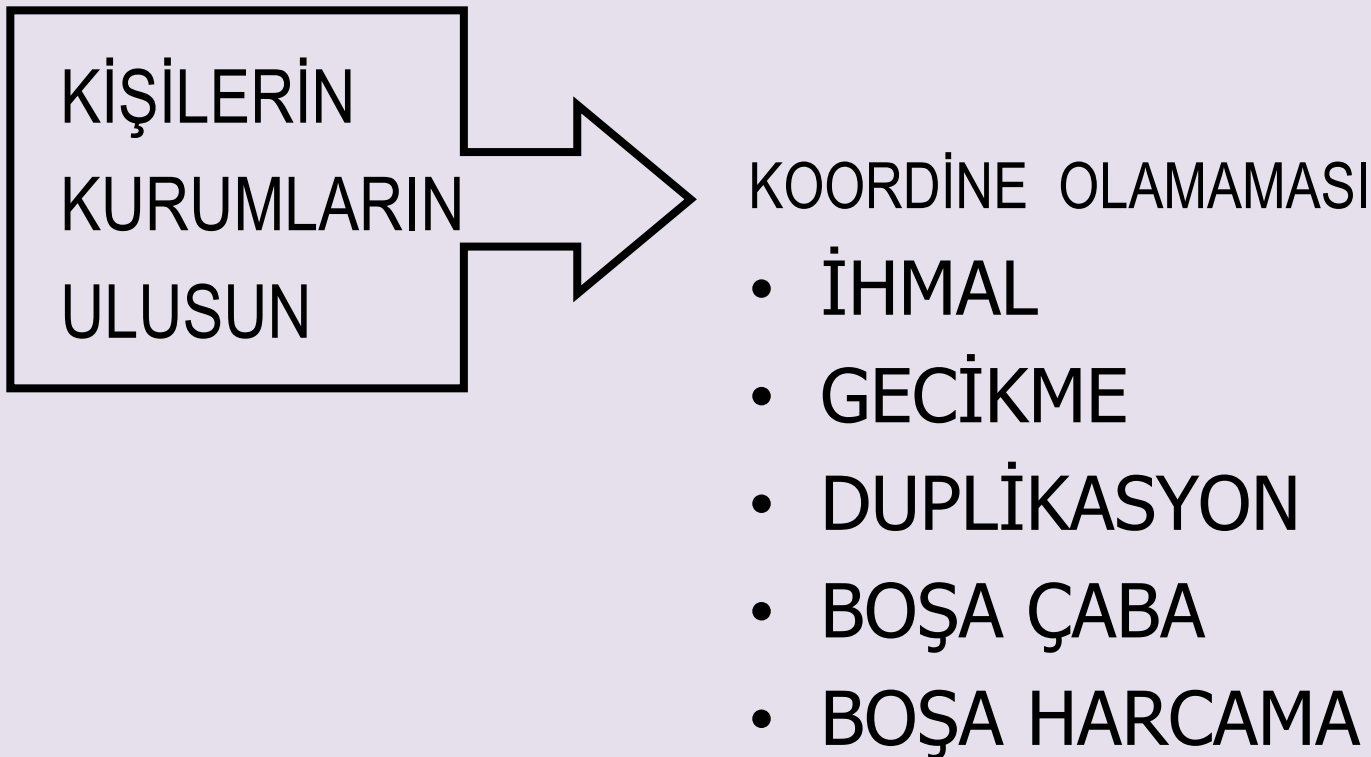

1. SESSİZ EVRE (Risk yönetimi)

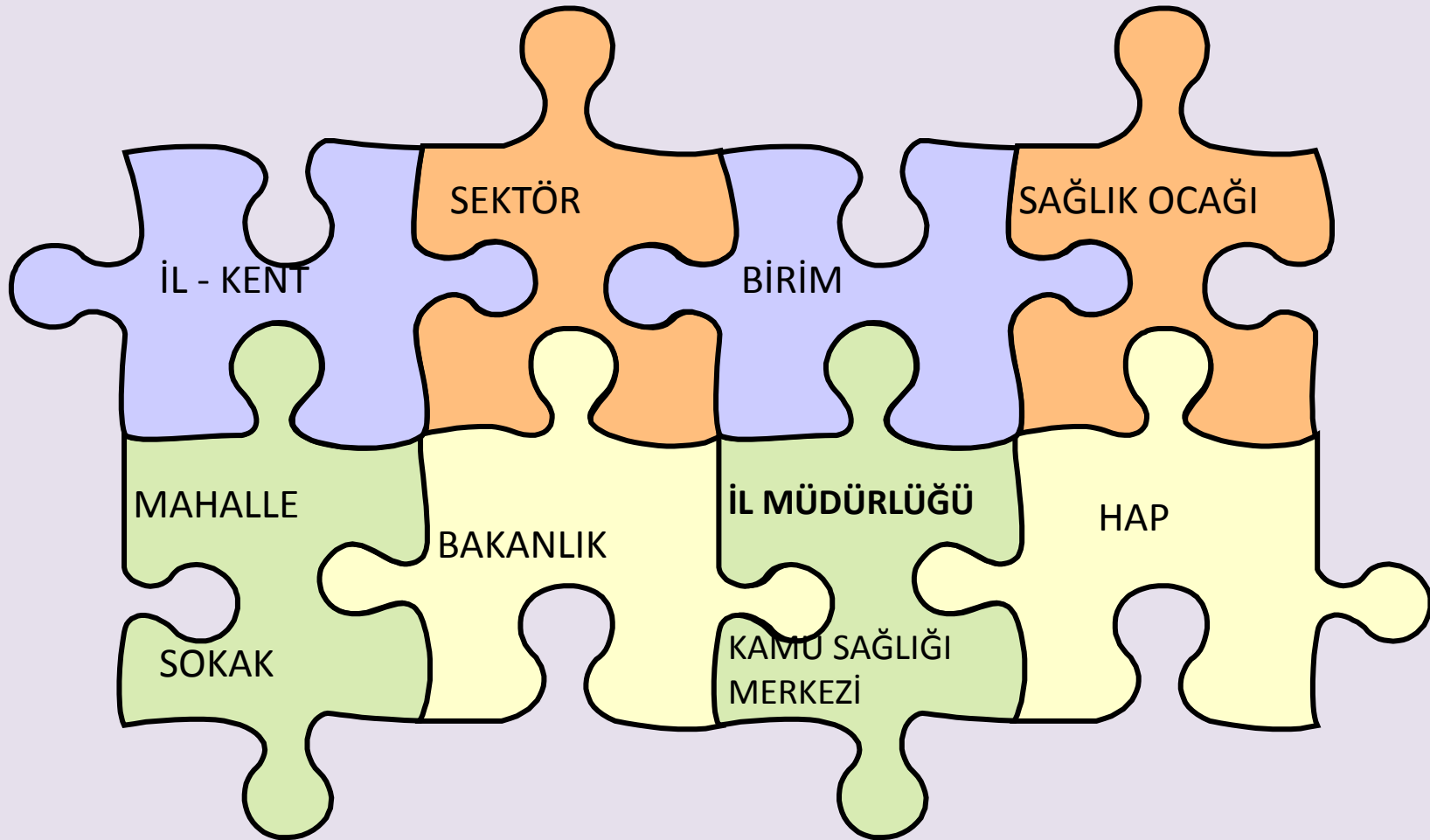
- ÖRGÜTLENME
- PLANLAMA
- YASAL DÜZENLEMELER
- RİSKLERİN SAPTANMASI GİDERİLMESİ
(Altyapının / korunaklı güçlü hale getirilmesi)
- ALARM SİSTEMLERİ KURMA
- TOPLUMU BİLİNÇLİ KILMA

ULUSAL-KURUMSAL AFET PLANI GEREKLİ

(Plansızlık) (Kriz yönetimi)

AFET PLANI YAP-BOZ PARÇALARI GİBİDİR (Kriz yönetimi)

Hedef

- ✓ Sağlık bakım kurumunda yapılandırılmış olan afet işleri ve planına uyulması ve gözden geçirilmesi

AFET PLANLARI-1

Kurumların afet planına sahip olmaları zorunludur.

AFET PLANLARI-2

- Afete ilişkin sorumluluklar-1
 - Bireyler tehlikeli alandan uzaklaştırılır.
 - Kurumdaki rol ile ilgili kurallar izlenir ve rapor verilir.
 - Kurumun afet planı bilinir.
 - Tahliyeye yardım edilir.

AFET PLANLARI-3

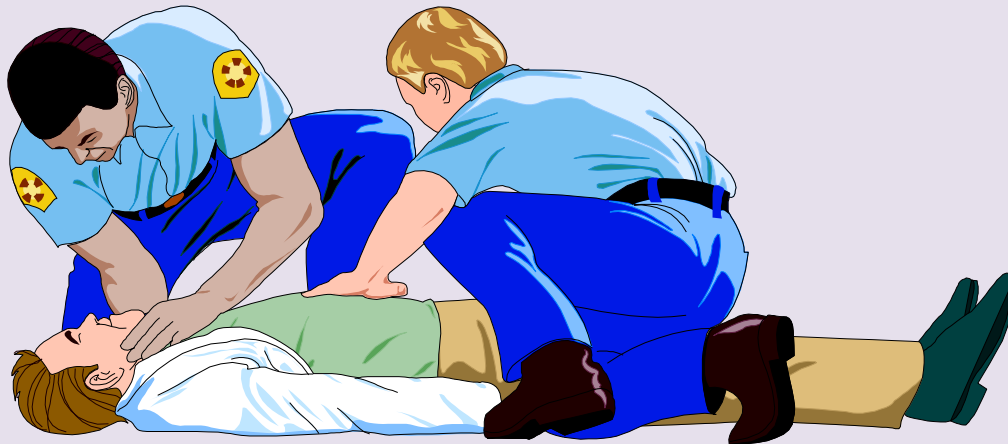
- Afete ilişkin sorumluluklar-2:
 - Malzemelerin, donanımın ve kayıtların ortamdan çıkarılmasına yardım edilir.
 - Eyleme geçmeden önce düşünülür, zaman yönetimi yapılır.
 - Sakin tavır sergilenir.
 - Güven veren bir tarzda sorumluluklar gerçekleştirilir.

KALP-AKCIĞER CANLANDIRMASI

Kaza Yeri-1

- Kalp akciğer canlandırmasında sertifikalı olan kişi yardım önerebilir.
- Gereken kalp akciğer canlandırması, daha deneyimli ve eğitilmiş bireye bırakılır.

Kaza Yeri-2

- Yardım alınır.
 - Kurumda:
 - Acil ışık kullanılır.
 - Çağrı sinyali kullanılır.
 - Yardıma başka bir birey gönderilir.
 - Yardım çağrısı yapılır.

Kaza Yeri-3

- Yardım alınır.
 - Acil numara aranır.
 - Bölge tarif edilir.
 - Telefon numarası verilir.
 - Acil durumun tipi açıklanır.
 - Yardıma gereksinen kişi sayısı verilir.
 - İlgili ve gerekli diğer bilgiler verilir.

Hedef

- Acil durumun zamanında ve en erken dönemde rapor edilmesi

ACİL DURUM RAPORU-1

- Sakin tutumla yönetilir.
 - Çevredeki olaylar gözlenir.
 - Kaynak varlığı belirlenir.

ACİL DURUM RAPORU-2

- Durum değerlendirilir.
 - Kazazede kontrol edilir.
 - Çevre güvenliği belirlenir.
- Derhal yardım istenir ya da yollanır.
- Tedavi öncelikleri belirlenir.

ACİL DURUM RAPORU-2

- Aciller, doğru şekilde rapor edilir.
 - Eğer yardım yoksa, o taktirde aşağıdaki birimler ile iletişime geçilir.
 - 112 ya da acil numara
 - Polis
 - İtfaiye
 - Telefon santrali
 - Bölgesel/yöresel acil sistemler

ACİL DURUM RAPORU-3

- Acil durum rapor edilirken, sözlü ifade şöyle olmalıdır:
 - İsim
 - Yer
 - Olayın tanımı
 - Yaralanmalar ile ilgili bilgi
 - Gereksinilen yardım tipi
 - Yardıma muhtaç birey sayısı

ACİL DURUM RAPORU-4

- Sınırlar bilinir.
- Bakım sağlanır
- Kazazedeye güven verilir.
- Olayı izleyen bireyler uzaklaştırılır.

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
FLORENCE NIGHTINGALE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
ACİL EYLEM PLANI
2014**

**T.C. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
FLORENCE NIGHTINGALE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
İŞ SAĞLIĞI & İŞ GÜVENLİĞİ ACİL EYLEM RAPORU**

**İ.Ü.FLORENCE NIGHTINGALE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ ACİL EYLEM VE
RİSK ANALİZ ÇALIŞMA GRUBU (ACİL KURTARMA BİRİMİ) TARAFINDAN
HAZIRLANMIŞTIR.**

ACİL EYLEM VE RİSK ANALİZİ ÇALIŞMA GRUBU

Doç.Dr.Deniz Öztekin: Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı (0212 4400000/27014)

Yard.Doç.Dr.Hilal Uysal: İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı (0212 4400000/27028)

Araş.Gör. MSc.N.Gönül Bodur Hemşirelikte Öğretim Anabilim Dalı (0212 4400000/27150)

Araş.Gör.Hanife Balık: Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı 0212 (4400000/27133)

Araş.Gör. Gönül Yılmaz: Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı (0212 4400000/27133)

ACİL EYLEM PLANI

İstanbul Üniversitesi Çağlayan Yerleşkesinde; 31 personeli, 42 öğretim üyesi, 41 araştırma görevlisi ve 920 öğrencisi ile öğretime devam eden Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi için Acil Eylem Komisyonu tarafından hazırlanan,

Acil Eylem Planının Amacı;

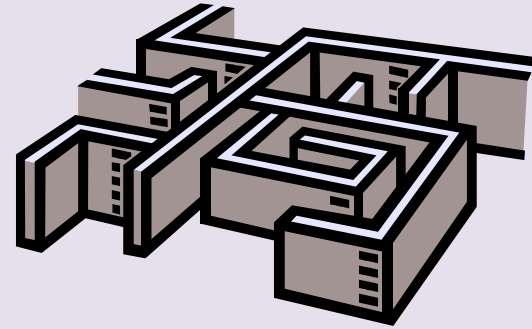
herhangi bir iş kazası, yangın, deprem, su baskını, patlama, göçük, terörist saldırısı, zehirli veya zararlı gaz yayılması v.b. istenmeyen bir olay olduğunda insan, malzeme, araç, gereç ve donanımın daha fazla zarara uğramadan ilk yardımın yapılması ve kurtarma işlemlerinin aksatılmadan yürütülmesidir.

Bu amaçla, fakültede olaya ilk müdahale edecek **ACİL DURUM EKİPLERİ** oluşturulmuştur.

Bu ekiplerin oluşumu başta kriz masası olmak üzere aşağıdaki gibi olup,

ACİL DURUM KURTARMA PLANINDA

belirtilen hususlar dahilinde görevlerini yerine getirirler.

ACIL EYLEM VE RİSK ANALİZİ ÇALIŞMA GRUBUNUN GÖREVLERİ

Fakülte dekanlığı tarafından görevlendirilen Acil Eylem ve Risk Analizi Çalışma Grubu;

- ❖ Acil eylem planlarını hazırlar
- ❖ Risk analizlerini yapar, sonuçlarını takip eder
- ❖ Yangın, deprem ve ilk yardım tatbikatlarının yapılmasını sağlar,
- ❖ Yaptığı her çalışmanın sonucunu, fakülte sekreterliğince saklanmak üzere bir raporla Dekanlığımıza sunar.

KRİZ MASASININ GÖREVLERİ

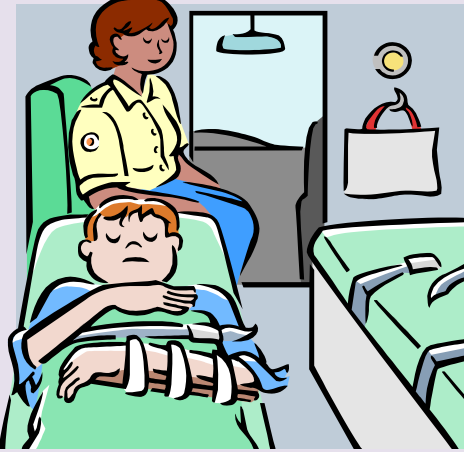
İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi'ndeki kriz masası;

Bina içinde oluşturulacaktır. Yetkililer sürekli 1 dakika süreli çalan SİREN sesini duyduklarında zaman yitirmeden kriz masasında toplanacaklardır.

Kriz masasının görevi:

- Olay, deprem, yangın, su baskını, patlama, göçük, terörist saldırısı, gaz sızıntısı ile ilgili ise İLK YARDIM VE KURTARMA EKİPLERİ arasındaki koordinasyonu sağlayacaktır. Bu nedenle sözü edilen ACİL DURUM oluşumunda ilk olarak olayı öğrenip, ilgili ekibi veya ekipleri derhal göreve çağıracaktır.
- Acil durum sona erdiğinde, olaya ilişkin raporu düzenleyerek Dekanlığa verecektir.

İŞ KAZASI DURUMUNDA KURTARMA OPERASYONU

- ❖ Kurtarma ve ilk yardım ekipleri, kazaya ilişkin alarmı duyduklarında hemen olay mahalline gidip, derhal ilk yardım müdahalesinde bulunacaklardır.
- ❖ Yaralı uygun bir biçimde tutularak sedyeye yatırılacak ve kayışlarından sıkıca bağlanacaktır.
- ❖ Acil yardım kuruluşuna daha önceden haber verilerek ambulansın acilen gelmesi sağlanacaktır.
- ❖ Yaralının durumu ağır ise derhal uygun bir araç veya ambulansla en yakın hastaneye sevk edilecektir.
- ❖ Yaralı helikopterle alınmışsa, en yakın sağlık kuruluşundaki sahaya indirilecektir.

ACİL DURUMDA HABERLEŞME

- ❖ Acil durumda gerekli veya faydalı olabilecek telefon numaraları uygun yerlere asılacak ve güncel tutulmaları sağlanacaktır.
- ❖ Normal yollarla haberleşilememesi halinde, okul içinde ve dışında, alternatif haberleşme yollarına başvurulacaktır.
- ❖ Detaylar yazılı olarak belirtilecektir.

ACİL DURUM UYARISININ VERİLMESİ

❖ Okulda bulunan öğretim üyesi, öğrenci ve personelin tehlikeli durumda **KALMALARI YA DA MALZEME, ARAÇ, ÖĞRENCİ** ve donanımın hasara veya zarara uğraması halinde, ilk müdahale için herhangi bir kişi, kendisinde bulunuyorsa kendi haberleşme cihazı yoksa en yakınındakinin cihazı ile yardım çağrısında bulunacaktır.

❖ Haberleşim cihazından bu yardım mesajını alan her kim olursa olsun, derhal yakınındaki sireni (alarm cihazını) çalıştıracak ve çağrı mesajı, iş kazası ve yangın ile ilgili ise; ÜÇ SANİYE süre ile çalacak, sonrasında üç saniye çalınmayacak ve operasyona bir dakika devam edilecek,

❖ Deprem, su baskını, patlama, göçük, terörist saldırısı ise, BİR DAKİKA ile sürekli çalacaktır.

ALARM VE TAHLİYE UYGULAMASI

Okulda, özellikle yangına karşı senede en az bir kez, alarm ve tahliye uygulaması yapılacaktır.

Bu uygulamalar okulda yangın planına uygun olarak, ACİL EYLEM VE RİSK ANALİZİ ÇALIŞMA GRUBU GÖZETİMİNDE YAPILACAKTIR.

Yapılan tatbikatlar, yetkili imzaları içeren belgelerle saklanacaktır. ACİL EYLEM VE RİSK ANALİZİ ÇALIŞMA grubu tüm tatbikat ve uygulamaları takip edecek ve her sene altı aylık aralıklarla düzenleyeceği raporu dekanlığa sunacaktır.

YANGIN, SU BASKINI, DEPREM, YIKILMA, PATLAMA VEYA TERORİST SALDIRISINDA KURTARMA OPERASYONU

- ✓ Yapılmakta olan eğitim ve diğer çalışmalar fakülte dekanlığı tarafından derhal durdurulacaktır.
- ✓ Acil yardım ve kurtarma ekibine haber verilerek beklenecektir.
- ✓ Öğrenci, öğretim üyesi ve personel telaşlandırılmayacak, aksine sakinleştirecektir.

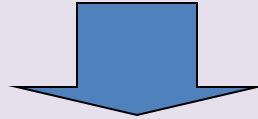

- ✓ Olay yeri, uyarı bandı ile güvenlik altına alınacaktır.
- ✓ Hiç kimse, yetki ve emir verilmedikçe tehlike bölgesine girmeyecektir.

- ✓ Olay yerinde bulunan öğretim üyesi, memur ve öğrenciler, yetkililerin vereceği talimata göre hareket edeceklerdir.

İLK YARDIM ARAÇ VE GEREÇLERİ

Okul içerisinde acil durum köşesi/sağlık odası oluşturulacaktır. Bu köşe herkes tarafından çabuk ulaşılabilir bir yerde olacaktır. Kolaylıkta görülebilmesi için zemini beyaz renkli bir levha üzerine kırmızı renkli ay bulunacak, geceleri de aydınlatılmış olacaktır.

Bu köşedeki ilk yardım ve kurtarma araç gereçleri ise aşağıdaki gibidir.

SEDYE: bezden veya muşambadan yapılmış, yanlarında hasta bağlamaya uygun kemeri olan ve mevcut standartlara uygun dizayn edilmiş yaralının taşınmasında kullanılan bir araçtır.

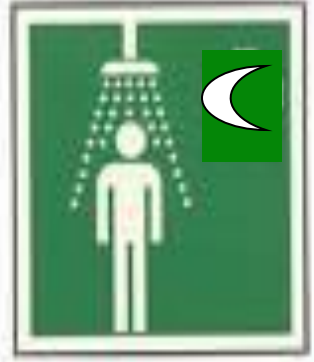
ALARM CİHAZI: Okuldaki acil durumlarda kullanılmak üzere otomatik veya elle çalışan ve düğmeleri iyi görülebilen özellikte, sesi kolaylıkla duyulabilen güçte bir cihaz olmalıdır. Bu cihaz işyerini aydınlatma ve kuvvet şebekesinden ayrı bir kaynaktan beslenmelidir.

ACİL DURUM AYDINLATMA LAMBALARI, KAÇIŞ YOLU LAMBALARI: Acil durumlarda kaçış yollarını aydınlatan ve kaçış istikametini gösteren cihazlardır. Bunların dışında; kritik valfların, şalterlerin ve kesme tertibatların yerleri önceden belirlenmiş olmalıdır.

İLK YARDIM MALZEMELERİ

ACIL DUŞ

Dershane, laboratuvar diğer çalışma alanları yakınında koruma altına alınmış bir adet İLK YARDIM ÇANTASI bulundurulacaktır.

İlk yardım çantalarında;

- ❖ Kullanma yönergesi,
- ❖ Pamuk, stent bandajı,
- ❖ Batikon, turnike,
- ❖ Makas bulundurulacaktır.

- ❖ Çanta üzerinde "İLK YARDIM" ibaresi yazılı olacak ve Kızılay işareti bulunacaktır.
- ❖ Bu çantalar, ilkyardım ve kurtarma elemanlarının zimmetinde olacak, her kullanımdan sonra eksikler tamamlanacaktır.
- ❖ Ayrıca, ilk yardım sorumlusu tarafından ayda bir kontrol edilecektir.

İLK YARDIM PERSONELİNİN GÖREVLERİ

Fakültede elli kişiye kadar eğitilmiş en az bir ilkyardımcı, bundan sonraki her elli kişi içinde ilave bir ilkyardımcı bulundurulacaktır.

İş kazası veya ani hastalık halinde yapılacak ilk yardım müdahalesinde, acil durumlar hariç fakülte hekimi yoksa İLK YARDIM VEREN KURTARMA ELEMANLARI hazır bulundurulacaktır.

- ❖ Tehlikeli bir yerden uzaklaştırma amacı dışında ağır yaralı kişiler, fakülte hekimi olmadığı zamanlar da ilkyardım elemanı gelmeden yerinden kıpırdatılmayacaktır.
- ❖ Öğrenciler, öğretim üyeleri diğer çalışanlar ne kadar hafif olursa olsun her türlü yaralanmalarında mümkün olan en kısa sürede tedavi görmek üzere sağlık odasına başvuracaktır.

❖ Sağlık odasında görevli araştırma görevlisince kayıt ve protokol defteri tutulacak, yapılan ilk yardım bu deftere işlenecektir.

❖ İlk yardım amacı ile sağlık odası kullanılacak ve bu oda görevli araştırma görevlisinin kontrolünde olacaktır.

❖ Bu odada ilk yardım için gerekli olan tüm müdahale araç, gereç ve ilaçlar bulundurulacaktır.

❖ Fakültedeki mevcut araçlardan uygun olan bir tanesi ambulans olarak tutulacaktır.

❖ Görülebilen yerlere; sağlık odasının bulunduğu yeri gösteren ve bu odadan kimlerin sorumlu olduğunu belirten uyarı yazıları asılacaktır.

Kaynaklar

- Akdur R. (Şubat 2009) .HAP Temel Kavramlar ,Temel yaklaşımlar, Afet Tıbbı.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (18 Haziran 2013 SALI) İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik Resmî Gazete Sayı : 28681
<http://www.saglikaktuel.com/haber/isyerlerinde-acil-durumlar-hakkinda-yonetmelik-32254.htm> (erişim tarihi: 10.06.2014)
- NC Division of Health Service Regulation Health Care Personnel Registry- (DHSR). Approved Curriculum-Unit- Nurse Aide I Course.
www.ncdhhs.gov/dhsr/hcpr/curriculum/toc.html (erişim: 06.06.2014)
- Öztekin, D., Uysal H, Bodur G., Balık H., Yılmaz G. (Acil Eylem ve Risk Analiz Çalışma Grubu-Acil Kurtarma Birimi) İ.Ü Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi Acil Eylem Planı (Güncelleme Tarihi: 08.06.2014)

TEŞEKKÜR EDERİM